

የተ.መ.ድ ፀጥታ ምክር ቤት በኤርትራ ላይ ያሳለፋቸው የማዕቀብ ውሳኔዎች አተገባበር

እንዲጠናከር ለማስቻል የተዘጋጀ አቅድ

መግቢያ

ኤርትራ በቀጠናችን በምታራምደው ፀረ-ሠላም ፖሊሲና ለአሸባሪ ድርጅቶችና ሐይሎች በምትሰጣቸው ወታደራዊ፣ የማቴሪያልና ገንዘብ ድጋፎችና የተነሣ፣ የተባበሩት መንግሥታትና የፀጥታው ምክር ቤት እ.ኤ.አ በ2009 እና 2011 ሁለት የማዕቀብ ውሳኔዎችን /Sanctions Résolutions/ በተከታታይ ማሳለፉ ይታወቃል። የፀጥታው ምክር ቤት ለመጀመሪያ ጊዜ ዲሴምበር 2009 በኤርትራ ላይ ባስተላለፈው ውሳኔ - 1907 (2009) በዋናነት ሶስት ማዕቀቦችን የጣለ ሲሆን፤ እነሱም የጦር መሣሪያ፣ የጉዞ እገዳና የጉብኒት/ሀብት ማዕቀቦች ናቸው። ይሁን እንጂ ኤርትራ ለአሸባሪ ሐይሎች የምትሰጣቸው ድጋፎችና የፀረ ሰላም እንቅስቃሴዋን አጠናክራ በመቀጣሷ፤ ምክር ቤቱ በ2011 አገሪቱ ከማዕድን ሽያጭ የምታገኘውን ገቢና ከዲያስፖራ አባላት የምትሰበስበውን 2% ታክስ ለአፍራሽ ተግባር እንዳታውለው እንዲሁም በአገሪቱ የሚደረጉ አዳዲስ ኢንቨስትመንቶችና የፋይናንስ ዝውውሮች ለፀረ-ሰላም እንቅስቃሴ እንዳይውሉ አስፈላጊውን ክትትልና ቁጥጥር በአባል አገሮችና በአለም አቀፍ የገንዘብ ተቋማት በኩል እንዲደረግ የሚጠይቅ ተጨማሪ የማዕቀብ ውሳኔ 2023/11 አሳልፏል።

የፀጥታው ምክር ቤት በኤርትራ የተጣለው ማዕቀብ ለመከታተል ያቋቋመው የሞኒተሪንግ ቡድን ሪፖርቱን በወር፣ በስድስት ወርና በአመት እያቀረበ የሚገኝ ሲሆን፤ በዚህ ረገድ ቡድኑ በ2012 እና 2013 ባወጣቸው ሪፖርቶች በአገድ በኩል ኤርትራ በራሷና በሶማሊያ ላይ የተጣሉትን የጦር መሳሪያ ማዕቀቦች በመጣስ ለአልሸባብና በአካባቢያችን ለሚገባቸው ፀረ-ሰላም ሐይሎች የወታደራዊ፣ የማቴሪያልና የገንዘብ ድጋፎችን እያደረገች እንደሆነ በማስረጃ በማስደገፍ ያረጋገጠ ሲሆን፤ በሌላ በኩል ደግሞ አባል አገራት ውሳኔዎቹ በሚጠይቁት መሠረት የማዕቀቦቹን አፈፃፀምና የተከሰቱ ጥሰቶችን (Breaches) አስመልክቶ ወቅታቸውን የጠበቁ ሪፖርቶች ለተ.መ.ድ ዋና ፀሀፊና ለተቆጣጣሪ ቡድኑ እያቀረቡ እንዳልሆነና የማዕቀብ ውሳኔው በሚፈለገው ደረጃ ተፈፃሚ እንዳልሆነ አስታውቋል። በመሠረቱ የሞኒተሪንግ ቡድኑ ሪፖርት ማዕቀቦች ላይነሱ እንዲቀጥሉ ለማድረግና የማዕቀብ ውሳኔዎቹን የሚጥሱ አካላትን ለማጋለጥ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ስላለው ይኸው በአባል አገራት በኩል ታማኝነት እንዲያገኝ ማድረጉ በጣም አስፈላጊ ነው።

በሌላ በኩል ከፀጥታው ምክር ቤት አባላት አንዳንዶቹ የማዕቀብ ውሳኔዎቹ ከመጽደቃቸው በፊት ያሳዩት ያለመደገፍ ፍላጎትና በመቀጠልም ተቆጣጣሪው ቡድን ያቀረባቸው የአፈጻጸም ሪፖርቶች ወገናዊነት ያጠቃቸዋል፤ ለአገድ ወገን ያደል ናቸው የሚል ስሞታ በማቅረብ፤ አንዳንድ አባል አገሮች ደግሞ የማዕቀቦቹን አፈፃፀም ከብሔራዊ ጥቅማቸው ጋር በማያያዝ፤ እንዲሁም ኤርትራ በማዕቀቦቹ ምክንያት

የገጠማት የውስጥና የውጭ ፈታኝ ሁኔታዎች (የኢኮኖሚ ችግር፣ ከዓለም አቀፍ ህብረተሰብ መገለል ወዘተ...) እንዲሁም ትንሽ አገር መሆን የተወሰኑ አገሮች sympathy እና understanding ማግኘቷ ለማዕቀብ ውሳኔዎቹ ተፈጻሚነት እንቅፋት እንደፈጠረ ይገመታል። ከዚህ በተጨማሪ የኤርትራ መንግሥት በተለያዩ ጊዜያት፦

- ማዕቀቡ በኢጋድ አባል አገራት ቀጥሎም በአፍሪካ ህብረት መሪዎች ጉባኤ ተቀባይነት አግኝቶ በተ.መ.ድ ፀጥታው ምክር መፅደቁን ወደ ጉን በመተው ጉዳዩ በአገራችንና በአገዳገኛ ኃያላን መንግስታት ግፊትና ጫና የተጣለባት መሆኑና ይህም የኢትዩጵያና የሀያላን መንግሥታት ፍላጎት ለማሟላት የተደረገ መሆኑን እየገለፀች የምትገኝ መሆኗ፤
- ማዕቀቡ የአገሪቱን የኢኮኖሚና ማህበራዊ ልማት በከፍተኛ ደረጃ እንዲጓተትና አገሪቱን ከድህነት ለመላቀቅ የምታደርገው ጥረት አደጋ ውስጥ መውደቅ ፤ በዚህ ምክንያት ህዝቡ ለረሀብና ለዕርዛት እንዲሁም የአገሪቱ ወጣት ህይወት ለአስከፊና አስቃቂ የህገ ወጥ ዝውውር እንዲዳረግና ለከፍተኛ አደጋ እንዲጋለጥ አስተዋጾ እያደረገ እንደሆነ፤
- ማዕቀቡ ከአገሪቱ ጋር የሚዋሰኑ አገሮች ጋር ያለውን የድንበር አካባቢ ውጥረት እያሰፋፋ እንደመጣና ይኸውም ለአገሪቱ አለመረጋጋትና በአጠቃላይ የክልሉን ሰላምና ፀጥታ አደጋ ውስጥ የከተተው መሆኑ፤
- በአሁኑ ጊዜ በአገሪቱ በኩል ለሰማሊም ሆነ ለሌሎች አማፅያ ጠገኖች ምንም ዓይነት የወታደራዊ ፣ የማቲሪያል ወይም የፋይናንስ ድጋፍ የማትሰጥ መሆኑ እና
- የኤርትራ መንግሥት ከኢትዩጵያ ጋር ያለውን ግንኙነት በውይይት ለመፍታት ፍላጎት ያለው መሆኑን

በመግለጽ የአገዳገኛ አባል አገራትን አመኔታና ድጋፍ ለማግኘት ከፍተኛ ጥረት በማድረግ ላይ እንደምትገኝ ለመገንዘብ ተችሏል። ይህ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ በኤርትራ መንግሥት እየተጠናከረ የመጣው የመለሳለሰና ከአለም አቀፍ ህብረተሰብ ጋር የጀመረችው አዲስ engagement የማዕቀቦቹን ፀገቶች መቀጠልና አስፈላጊነት በድጋሚ እንዲጤን እያደረገው እንደመጣ ይገመታል።

የኤርትራው ፕሬዝዳንት በአገዳገኛ አገሮች በቅርቡ ያደረጉት ጉብኝቶች፣ የፖለቲካ አማካሪዎችው በፓሪስ ከፀጥታው ምክር ቤት ማዕቀብ ኮሚቴ ሊቀመንበር ጋር ያደረገው ገግግር ወዘተ... ይህንኑ ዓላማ የያዙ እንቅስቃሴዎች እንደሆኑ መገመት አዳጋች አይሆንም። ኤርትራ ማዕቀቦቹን ከኤርትራ- ኢትዩጵያ የድንበር dispute ጋር ለማያያዝ በተለይም አገራችን የአሜሪካን ድጋፍ በማግኘት የዓለም አቀፍ ሕግ በመጣስ ግዛቷን በሃይል እንደያዘች፣ ከድህነት ለመላቀቅ ለምታደርገው ጥረት ማዕቀቦቹ እንቅፋት እንደሆኑባትና በአጠቃላይ ተጠቂ (victim) መሆንን በተገኙ የአለም አቀፍ ሰብሰባዎችና መድረኮች መናገሯ የዚህ እንቅስቃሴ አካል እንደሆነ መገመት እያደግትም።

አገራችን በኤርትራ ላይ የማዕቀብ ውሳኔዎች እንዲተላለፉ የኢጋድ አባላት አገራትን በማስተባበር እንዲሁም በአፍሪካ ህብረትና በተባበሩት መንግሥታት ድርጅት በግንባር ቀደምትነት መንቀሳቀስዋ የሚታወስ ሲሆን ውሳኔዎቹ ከተላለፉ በኋላ ግን የውሳኔዎቹን አፈፃፀም አስመልክቶ ጉዳይን በባለቤትነት ስሜት ነክሶ በመያዝ በተቀናጀና ተከታታይነትና ባለው መልኩ በዋናው መ/ቤትም ሆነ በውጭ አገር በሚኖሩ ኢምባሲዎቻችን ፣ ቋሚ መልዕክተኛ ጽ/ቤቶቻችንና ቆንሶላ ጽ/ቤቶቻችን የተደረገው እንቅስቃሴ አነሳተኛ ሆኖ ይታያል። ይህ ሁኔታ በአሁኑ ወቅት የኤርትራ መንግሥት ማዕቀቦቹ እንዲነሱ እያደረገ ካለው አዲስ አቀራረብና ጥረት አኳያ በአገራችን በኩልም ማዕቀቦቹ እንዳይነሱ ጠንካራ እንቅስቃሴ ካልተደረገ በስተቀር ቀደም ሲል የማዕቀብ ውሳኔዎች እንዲተላለፉ የተደረገው ከፍተኛ ጥረት መና ሆኖ ይቀራል። ስለሆነም በኤርትራ በኩል የሚደረገው ጥረት ለመቀልበስ፣ ኤርትራ ማዕቀቦቹን አየማላች እንደምትገኝና የኤርትራን መንግስት አውነተኛ ባህሪውን በማስገኘብ ማዕቀቦቹ በሚፈለገው ሁኔታ ተግባራዊ እንዲሆኑና እንዳይነሱ ለማድረግ በመስሪያ ቤታችን በኩል አቅድ አውጥቶ መንቀሳቀስ ተገቢ መሆኑ ታምኖበታል።

በዚህ መሠረት የተ.መ.ድ ፀጥታው ምክር ቤት በኤርትራ ላይ ያሳለፉት የማዕቀብ ውሳኔዎች ተጠናክረው እንዲቀጥሉ በአጭር እና ረጅም ጊዜ የሚከናወኑ ተግባራት፣ አከናዋኝ አካላትና ተግባራቱ የሚከናወኑበትን የጊዜ ሰሌዳ የያዘ ዕቅድ ተዘጋጅቶ ቀርቧል።

አባሪ፡

6 ገጽ ዕቅድ

**የተ.መ.ድ ፀጥታ ምክር ቤት በኤርትራ ላይ ያስተላለፉት የማዕቀብ ውሳኔዎች አተገባበር እንዲጠናከር፤
ለማስቻል የተዘጋጁ ዕቅድ**

ተ.ቁ	በአጭር ጊዜ የሚከናወኑ ተግባራት	ክፍላቸው	የሚከናወንበት ጊዜ
1	በኤርትራ ላይ የተጣሉት ማዕቀቦች ለምገ መነሣት እንደሌለባቸው የሚያስረዳ ጽሁፍ (Aid Memoire) ማዘጋጀት፤	የአለም አቀፍ ድርጅቶች ዳ/ጀኔራል	ተጠናቋል
2	ማዕቀቦቹ ተጠናክረው መቀጠል እንዲያስችላቸው ለፀጥታው ምክር ቤት አባላት ለማሳሰብ እንዲቻል፤ መከተል የሚኖርብንን አካሄድ (approach) የሚያመለክት Concept Note ማዘጋጀት፤	የአለም አቀፍ ድርጅቶች ዳ/ጀኔራል	ተጠናቋል
3	በኤርትራ ላይ የተጣሉት ማዕቀቦች ለምገ መነሣት እንደሌለባቸው ከሰባትኛ ወገን ጋር ለሚደረግ ውይይት የሚያገለግል፤ - የመነጋገሪያ ነጥብ (Talking points) ማዘጋጀት፤ - የተ.መ.ድ ውሳኔዎችና ደጋፊ ዶክሜንቶችን (የሞኒተሪንግ	የአለም አቀፍ ድርጅቶች ዳ/ጀኔራል	ተጠናቋል

	ቡድን ረፖርት Excerpts ማዘጋጀት፤ የፀጥታው ምክር፤ የኢጋድና የአፍሪካ ህብረት ውሳኔዎችን ማጠናከር /Compile ማድረግ፤		
4	ለፀጥታው ምክር ቤት አባላትና ለተ.መ.ድ ለክፈታርያት አካላት /ለዋና ፀሀፊው፤ ለፖለቲካ ጉዳዮች ዲፓርትመንት መዘተ./ ኤርትራ ማፅደቅ አገዳሳ በመገባታቸው ላይ አገዳሰች፤ የአገሪቱ አመራር ተጨባጭ የባህሪ ለውጥ አገዳስመጣና ማፅደቅ መሳሳት ላይሆን ተጠናክረው መቀጠል አገዳሰባቸው ማስገዝብ፤	የኒውዩርክ ቋሚ መልክተኛ ጽ/ቤት	ከጥር 25 ቀን 2006 ጀምሮ
5	ኢምባሲዎቻችን፤ ቋሚ መልክተኛ ጽ/ቤቶቻችንና ቆገሰላ ጽ/ቤቶቻችን በሚገኙባቸው አገሮቹ ያሉ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር መ/ቤቶች የሚመለከታቸው ከፍተኛ የስራ ሐሳዶችን በአካል በማግኘት፤ ኤርትራ ማፅደቅ አገዳሳን እያደረገች ያላቸውን አገሳታሊ ማጋለጥና በአገፃፋ ኤርትራ ማፅደቅ ለየጣሰች አገዳሶችን የተቆጣጠረ ቡድኑን ረፖርቶች በመጥቀስ መሳሳት ላይሆን መጠናከር አገዳሚነባቸው፤ አገሮቹም የውሳኔዎችን አፈጻጸም በተመለከተ ለተ.መ.ድ ዋና ፀሐፊ ወቅታቸውን የጠበቁ ረፖርቶች ማቅረብ አገዳሚነባቸውና መረጃዎችንም ለተቆጣጠረው ቡድኑ መስጠት	በውጭ አገሮች የሚገኙ ኢምባሲዎቻችን፤ ቋሚ መልክተኛ ጽ/ቤቶቻችንና ቆገሰላ መ/ቤቶቻችን	ከካቲት 1 ቀን 2006 ጀምሮ

	አገደሚጠባቂነት ማስታወስና ማስገዝብ፡		
6	ኤርትራ ማዕቀብ፣ አገዳሳህ የምታደርገውን ጥረት በመግለፅ በአገዳሳ ግን ማዕቀቦችን አያጣስች ለመገኘት የተቆጣጣሪ ቡድኑ ተከታታይ ረፖርቶች አገደሚያረጋግጡ በማስረዳት ማዕቀቦች አገዳጅነት በአዲስ አበባ ለሚገኙ የአፍሪካ አገሮች ፣ የመካከለኛው ምስራቅ አገሮች፣ የአውሮፓ አገሮች ፣ የኢየሱስ ስንገያ አገሮችና የሰሜንና የደቡብ አሜሪካ አገሮች አምባሳደሮች፣ የአፍሪካ ሀብረት ኮሚሽን ሊቀመንበር፣ የሰላምና ፀጥታ ካውንስል አባላትና ለሰላምና ፀጥታ ኮምሽከር አገዳሁም አግባብነት ያላቸው የተ.መ.ድርጅቶችና ሌሎች ዓለም አቀፍ ድርጅቶች በመለየትና ቅደም ተከተል በማውጣት በአገዢ ማስገዝብ፡	የጸሐይ አመራር፣ የአፍሪካ ሕብረት ቋ/መ/ደ/ሰ/ሰ- የአለም አቀፍ ድርጅቶችና አህጉራዊ ዘርፍ ዳ/ጀኔራልዎች	ከክታት 1 ቀን 2006 ጀምሮ
7	የኤርትራ መንግሥት በውጭ አገር ከሚገኙ ኤርትራውያንና ትውልደ ኤርትራውያን የሚሰበስበውን የDiaspora Tax ለፀረ-ሰላም ተግባር አገዳጅውል፣ በተለይ ተቆጣጣሪ ቡድኑ	አገሮች የሚገኙበት አምባሳደሮችና ቋሚ	ከክታት 10 ቀን 2006 ጀምሮ

	ባቲረበው የአገሮች list የተጠቀሱት አገሮች ¹ ውስጥ ጥብቅ ቁጥጥር እንዲደረግ የሚያስችል የሕግ ወይም አስተዳደራዊ እርምጃዎችን እንዲወስዱ መጠየቅ፤	መልዕክተኛ ጽ/ቤቶች	
8	በፀረ-ሰላም ተግባራት በቀጥታ ተሳታፊ የሆኑ የኢርትራ የፖለቲካና ወታደራዊ አመራር አባላት በኮሚቴው Listing ውስጥ እንዲካተቱ የተደረገው ጥረት ምን ላይ እንደሚገኝ በማወቅ በቀጣይ መወሰድ በአሰባቸው እርምጃዎች ሐሳብ ማቅረብ፤	የኢ.ው.ዩ.ር.ክ ቋሚ መልክተኛ ዕ/ቤት	ከክቲቱ 10 ቀን 2006 ጀምሮ
9	ኢርትራ ከማፅደግ ሽያጭ የምታገኘው ገንዘብ በፀረ-ሰላም ተግባር እንዲያውል መቆጣጠሪያ እንዲሆን የታሰበው Due diligence guidelines ዝግጅት በመጓተቱ የምክር ቤቱን አባላት፤ የSanctions Committee ሊቀመገበር እና የMonitoring Group አባላትን በማነጋገር ሂደቱን ማፋጠን፤	የኢ.ው.ዩ.ር.ክ ቋሚ መልክተኛ ዕ/ቤት	ከክቲቱ 15 ቀን 2006 ጀምሮ

¹ አውስትራሊያ፣ ነፍሳ ደንግርኩ ፈንገንድ፣ ፈንገሳይ፣ ጀርመን፣ አሴሳል ጣሊያን፣ ኬንያ፣ ቫርጄይ፣ ሳውዲ አረቢያ፣ ደቡብ አፍሪካ፣ ደቡብ ሱዳን፣ ሱዳን፣ ስዊድን፣ ስዊዘርላንድ፣ ኡጋንዳ፣ የተባበሩት አረብ አሜሪካን፣ እንግሊዝና አሜሪካ

በፈጽሞ ጊዜ የሚከናወኑ ተግባራት		አከናዋኝ	የሚከናወንበት ጊዜ
10	የMonitoring Group አባላትገ በማግኘት የማዕቀብ-ውሳኔዎች አፈፃፀምገ አሰመልክቶ ተግባሪነት ባለው መልኩ መረጃ መለዋወጥና በሚያቀርባቸው ሪፖርቶች ውስጥ አንዲካተቱ ለማድረግ መጣርና ከአባላቱ ጋር ተቀራርቦ መስራት፤	የኒውዩርክ ቋሚ መልክተኛ ፅ/ቤት	ከክታት 20ቀገ 2006 ጀምሮ
11	የኒተሪየግ ቡድኑ በማዕቀብ ኮሚቴ በኩል ለምክር ቤቱ የሚያቀርባቸው ሪፖርቶች ውስጥ የሚካተቱና የማዕቀብችገ አፈፃፀም የሚያጠነክሩ recommendations በምክር ቤቱ ተቀባይነት አንዲያገኙ፤ /welcome/ የምክር ቤት አባላትገ የማግባባት ሥራ መሥራት፤	ኒውርክ ቋሚ መልክተኛ ፅ/ቤት	ከክታት 30 ቀገ 2006 ጀምሮ

12	በምኒ+ሪገግ ቡድኑም ሆነ በዋና ፀሀፊው የሚቀርቡ የኢሳይያስ ሪፖርቶች advance copy አግኝቶ መለኮ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ሪፖርቶቹ ከመውጣታቸው በፊት ከሚመለከታቸው የተመድ ጽ/ቤት (secretariat departments) ጋር የትርብ ግንኙነት በመፍጠር ቢቻል በምገፈልገው መገገድ ካልሆነም የሚይኩዱገ ሪፖርቶች እንዳይወጡ እንቅስቃሴ ማድረግ፤	የኢውርክ ቋሚ መልዕክተኛ ፅ/ቤት	ከካቲት 1 ቀን 2006 ጀምሮ
13	ማዕተቦቹ ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን በተለይም በኤርትራ በኩል ማዕተቦቹ እንዲነሱ የሚያደርገው ጥረት እንዳይሰካና የማዕተቦቹም አፈፃፀም እንዲጠናከር ለማስቻል ወደ ኢውዩርክና ሌሎች የሚመረጡ አገሮች የሥራ ጉብኝት ፕሮግራም ማዘጋጀት፤	አለም አቀፍ ድርጅቶች ዳ/ጀኔራል፤ ኢውዩርክ ሚኒስቴርና ጉብኝቶች የሚደረግባቸው ኢምባሲዎች	2006 ጀምሮ
14	በኤርትራ ላይ የተጣሉ ማዕተቦች ተፈጻሚ ለማድረግ በቋሚነት ክትትል የሚያደርግ፤ የሚያስተሳሰር፤ አስፈላጊ እርምጃዎችን ለመውሰድ እንዲቻል መ/ቤታችን ጨምሮ አግባብነት ያላቸው መ/ቤቶችና አካላት የሚገኙበት ኮሚቴ የሚቋቋምበት ሁኔታ መከታተል፤	አለም አቀፍ ድርጅቶች ዳ/ጀኔራል	ከካቲት 15/2006 ጀምሮ